

WOJEWODA PODLASKI
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3

NK-II.4131.135.2019.EC

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 511),

stwierdzam nieważność

§ 5, § 6 oraz § 7 uchwały Nr XI/68/2019 Rady Powiatu Sejneńskiego z dnia 18 września 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych.

UZASADNIENIE

W dniu 18 września 2019 r. Rada Powiatu Sejneńskiego podjęła uchwałę Nr XI/68/2019 w sprawie określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych.

Przedmiotowa uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 23 września 2019 r. i z urzędu poddana została kontroli legalności.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż część zapisów ww. aktu podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, w związku z czym w dniu 18 października 2019 r. wszczęte zostało postępowanie nadzorcze, celem stwierdzenia nieważności części jego zapisów.

W § 5, § 6 oraz § 7 uchwały Rada Powiatu uregulowała kwestie dotyczące całkowitego bądź częściowego zwolnienia z ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia lub mieszkaniu chronionym.

Zgodnie z art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.), rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych.

Upoważnienie ustawowe wynikające z dyspozycji przepisu art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej skutkuje przyznaniem radzie uprawnienia do podjęcia uchwały zawierającej w swej treści postanowienia dotyczące jedynie zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych, ośrodkach wsparcia oraz w schronisku dla osób bezdomnych. Rada nie posiada natomiast kompetencji do stanowienia o możliwym częściowym lub całkowitym zwolnieniu z opłat za pobyt w tych jednostkach.

W tym miejscu należy odwołać się do orzecznictwa sądów administracyjnych.

W wyroku z dnia 27 września 2018 r., sygn. akt II SA/Op 258/18, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu orzekł: „Możliwości zastosowania (...) rozwiązania przyjętego w § 2a pkt 2 wydaje się zaprzeczać treść art. 97 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, który stwierdza, że za pobyt w ośrodkach wsparcia osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego. Jak już wskazano powyżej, w art. 97 ww. ustawy ustawodawca upoważnił stosowne rady do ustalenia zasad odpłatności w sensie pozytywnym poprzez konieczność określenia wysokości odpłatności, a nie poprzez zwolnienie z jej ponoszenia. Nie ma przy tym znaczenia cel, jakim kierowała się Rada Miasta Opola - a to sytuacje kryzysowe w jakich mogą znaleźć się osoby korzystające ze schronienia i wsparcia w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży – a zatem szczególnie uzasadnione przypadki, których wystąpienie fakultatywnie prowadzić może do zwolnienia z odpłatności. W ocenie Sądu, przepis art. 97 ustawy nie daje podstaw do dokonywania zwolnień, tak jak ma to np. miejsce w art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, w którym się stwierdza, że rada gminy nie tylko określa szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, ale również szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat. W związku z powyższym stwierdzić przyjdzie, iż jeżeli delegacja ustawowa nie upoważniała rady gminy do dokonania zwolnień z odpłatności to, organ stanowiący gminy nie mógł takiego unormowania zawrzeć w swojej uchwale.”

Jednocześnie organ nadzoru wskazuje, że stosownie do art. 104 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej w przypadkach szczególnie uzasadnionych, zwłaszcza jeżeli żądanie zwrotu wydatków na udzielone świadczenie, z tytułu opłat określonych w ustawie oraz z tytułu nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części stanowiłoby dla osoby zobowiązanej nadmierne obciążenie lub też niweczyłoby skutki udzielanej pomocy, właściwy organ który wydał decyzję w sprawie zwrotu należności, o których mowa w ust. 1, na wniosek pracownika socjalnego lub osoby zainteresowanej, może odstąpić od żądania

takiego zwrotu, umorzyć kwotę nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty.

W związku z tym, iż treści § 5, § 6 oraz § 7 uchwały nie sposób zaliczyć do „szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych”, rada nie posiadała kompetencji do wprowadzenia zwolnienia od opłat za pobyt w ośrodku wsparcia lub mieszkaniu chronionym.

Z uwagi na powyższe stwierdzenie nieważności § 5, § 6 oraz § 7 uchwały Nr XI/68/2019 Rady Powiatu Sejneńskiego z dnia 18 września 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych jest w pełni uzasadnione.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Otrzymuje:
Rada Powiatu Sejneńskiego

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Zofia Silwonik
Dyrektor
Wydziału Nadzoru i Kontroli